

veure que no descuidava 'l seu cap» (*L'Hostal de la Bolla*, ed L'Avenç, 1903, p 6) Hi ha un ús metafòric, comparant amb el que hi ha sota d'una roca? O influència de *redó*? De tota manera és un ús semàntic isolat —² A una senyora d'edat, de naixença empordanesa, i de parlar molt acurat (si bé habitant a Bna), vaig notar, però, fa pocs anys *řadós*, sembla que la ó guanya terreny —³ Dialectalment a Itàlia n'hi ha alguna notícia regional En la costa de Ligúria arriba just a la frontera occitana, i no passa d'allí Menton *redosso* m «brise-vent» (Andrcws), Monferrato *ardoso* «à l'abri» (< a *redoso*), alta Val Verzasca a *ředóřt* «al riverbero del sole» (del qual proposa Sganzi, *Festschr Jud* 1943, 732 un altre ètímon REDUSTUS, més isolat); venec *redosso* 'loc de refugi o abric', d'on és manllevat el neo-grec *řpedóřov* 'indret a recés del vent' (< a *redosso*), Gust Meyer, *Roman Lehnworte im Neugriechischen*, 13. El FEW, s v DORSUM, dóna alguna dada de *au rados* «à l'abri du vent», però donat el seu isolament i data moderna, més aviat sembla ser un manlleu nàutic de l'italià

Redreguera, V *ret Redreig* [Escrig, 1851; d'on el copien MGadea i Salvat; no en Lab], deformació del cast *redrejeo* (potser usat a Lliria?, d'on era Escrig) *Redubta*, *redubtable*, *redubtador*, *redubtant*, mots afrancesats calc del fr. *redouter*, oc *redoptar*, derivats de DUBITARE *Redular*, V. *rodolar* (RODA) *Redució*, *reducte*, *reductible*, *reductiu*, *reductor*, *reduir*, *reduit*, V *dur* v. *Reduleta*, V. *redolí* (*rodó*, RODA) *Redulfo*, sembla malentès de Griera, en una nota de Camps Merc (o mala lectura de la lletra d'aquest) per *búfalo* *Redundància*, *redundant*, *redundar*, V. *ona Reduplicació*, *reduplicar*, *reduplicatiu*, V. *dos Redur*, V *dur* v *Reec*, V. *risc Reconcill*, probt, err. lect (*descouřols*) *Reedició*, V *edició Reedificat*, V *edificar* *Reeditat*, V. *editar Reeducació*, V. *educar* (DUR) *Reeixido*, *reiximent*, *reixir*,¹ *reixit*, V *eixir Reelecció*, *reeclegir*, V. *llegir Reelentiu*, V. *relentiu* *Reembarcar*, V *barca Reembossar* o *reemborsar*, *reembo(r)sament*, V *bossa Reembre*, V *redimir Reemplaç*, *reemplaçar*, V *plaça Reena*, V. *reenes Reencarnar*, V. *carn*

¹ Norem que també l'usà un escriptor de llenguatge tan planer i barceloní com Em Vilanova «Los que tenen bon geni, que de tot los hi *reixen* alegries y satisfaccions», «que, per una d'aquelles casualitats, lo capritxo li hagués *reixit* malament» (*Entre Família*, 80; O C II, 82) I Pons Mass. «Ara que et trobes més fort, més *reixit* --- podríem pujar a la cascata» (*Auca de la Pepa*, p 300)

REENES, i rarament REENA, 'ostatge', de l'ar. vg *rahan*, en àr clàssic *rahn* 'penyora'. □ 1ª doc. document de 1277.

També apareix en obres clàssiques «Cloèlta verge romana --- com, ensemps ab altres vèrgens, fos donada per *reenes* a Porsenna, rey dels toscans, qui tenia assetjada Roma --- pujant en un cavall --- passà aquelles

nadant ---», BMetge (*Somni* IV, NCI, 141 25; ed Miquel r. 3122; cf. Par, *Sint*, p. 15); «a fi que ella li tenga lealtat, ab la possessió corporal ensems, ha preses fermes e segures *raenes*», *Curial* (NCI II, 282); Crist «si mateix / dant per estrenes, / més en *rebenes* / sa magestat, / divinitat, / anima y cos / ---», JRoig (*Spill*, 13668).

En escr. i docs històrics, la mateixa forma molt sovint: «que donen éls deu *raenes* dels ma<I>lors sarraïns lurs, de mantinent, per complir assò» a 1277 (Soldevila, *Pere el Gran* I, vol 2, A-57; 85); «quatre persones --- los quals estien en *rahenes* entró que l dit Muça B. sie en terra ---; restituiran les *rahenes* qui --- seran posades en terra --- les dites *rahenes* ---», doc. de Bna, a 1360 (i més exemples, Longàs, *Hom Mz Pt* III, 559), en les curioses lletres de desistiment al Mastí de Moliens (c. 1390) l'escriu sovint l'audaç ribagorçà Arnau, senyor d'Erill, insistint que l'enemic estarà en seguretat encara que vingui a combatre a Catalunya: «perferí dar-vos *rebenes* e hostages», «sens *reenes* seriets tan segur com ab *reenes*», «sens que no trametés e donàs *rebenes* e hostages ---» (RLR VI, 364 2ss., 368) (d'on potser ja es pot deduir que es feien certes distincions, d'un matís o altre, entre aquest arabisme i el seu sinònim romànic pur *ostatge*).

En un doc. ribagorçà en llatí, de data arcaica, trobem encara el mot en la seva forma merament aràbiga, i amb el significat, etimològic en aquesta llengua, de 'penyora, garantia' en general, aplicat a una possessió feudal: «domunicatura quod ego habeo in *rebin* ---», diploma referent a Llaguarres, any 1124, transcrit i autenticat per un cartista tècnic, en la colle. Moreau (B N. P., vol LI)

Amb aquest valor jurístic trobem també el mot en una altra variant catalana (que explicava jo i documentava en una carta al collega i mestre ASteiger el 1929), i marcant una distinció de sentit amb el mot romànic: «l'alcayt de Bayrén --- dixem-li que n volríem --- son fiyl en *ostatge*; e él dix --- que no, mas que juraria --- responem-li --- que ns metessen la torra albarrana en fealtat que él nos rendria lo dit castell --- e dix-nos que atorgava lo pleyt, e que ns metera la torra en *recenes*, e que faria fer la barbacana» (per a aquesta, veg el nostre article, i *albarrana* 'fora de la muralla principal'), Jaume I (Ag, p. 340, § 310). Segons això la distinció podia consistir a usar *ostatges* parlant de persones, i *re(c)enes* per a llocs forts

Variante de forma que reapareix sovint, amb l'altre sentit, o amb l'originari: «d'açò se deven donar castels en *reçenes* los uns als altres», «per pendre les *recenes*», en dos docs de c 1303 (*BABL* II, 312); «no creen que tenga la pau, ans lejarà encórrer las *recenas*» (preveuen que el Moro aprofiti l'ocasió d'un cop de mà, pateixin-ne o no els qui ha lliurat en garantia), c. 1309 (*BABL* III, 472), en tot cas, es tracta de persones en un doc. ross de 1363: «pro custodiendis *ressems* que fieri debent» (*InoLC*); o en la *Crònica* del Cerimoniós «Nos offeriren que ns metrien en *recenes* 15 persones de la vila» (25); i encara amb el sentit de 'penyora, garantia' (mal llegit *retenes*): «pregue-us